

BRACISZEK (148) *sb m*

a oraz e jasne.

sg *N* braciszek (14). ◇ *G* braciszka (2). ◇ *D* braciszkwowi (2). ◇ *A* braciszka (10). ◇ *I* braciszkiem (18); -em (1), -(e)m (17). ◇ *L* braciszku (1). ◇ *V* braciszku (36). ◇ *pl N* braciszkwowie (11). ◇ *G* braciszko(w) (2). ◇ *D* braciszko(m) (4). ◇ *A* braciszki (6). ◇ *I* braciszki (13). ◇ *V* braciszkwowie (29).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI (jeden z tych samych przykładów) – XVIII w.

1. *Dem. od „brat”; fraterculus Mymer¹, Murm, BartBydġ, Mącz, Calep, Cn; fratellus, Cn (141) : Fraterculus Bruderleyn. Braczyfzek. Mymer¹ 38; Murm 166; BartBydġ 251; Vpátrzywfyzy fwoy čás bráciífzek w zámknieniu ofobnym/ rzekł iey [siostrze swej Thamar] o powolność. [bibl. 2.Reg 12/11] BielKron 71; Mącz 136a; Calep 433b; KlonWor 29.*

Wyrażenia wykrzyknikowe: »moy braciszku; braciszku moy« (2 : 1): Przywita go fiestrzycza Moy braciífzku zawitay LudWieś A3; RejJóz Bv; [zawoła młodszy brat] Wygrałeś braciífzku moy wygrałeś SkarŻyw 46.

»namilszy braciszku; braciszku miły« (1 : 1): RejJóz A7v; Sioftrę swoię miał rodzoną/ ktora [umierając wołała] modl fię zá mię namilfzy braciífzku SkarŻyw 311.

α. Serdecznie, poufale lub ironicznie w odniesieniu do osób niespokrewnionych; także o wyznawcach tej samej wiary (m in. o Chrystusie, jego apostołach i zwolennikach) (129) : Niedofitz fię mu widzialo bytz nalfym panē ij lalkawym oycem/ ale nad to [...] chcial fię nam ftatz nalfym braciífkiem. OpecŻyw 16; Mám lutoftz nad moiémi braciífki apoftoly OpecŻyw 167, 48v; LubPs P6v marg, dd 2v; vpadaymy też przed thym fwiętym á ftrafzliwym máyefatatem stymi braciífzki náfzymi RejAp 69, 25, 118; [powiedzial Jezus] idźcie a powiedzcie tho braciífzkom moim/ áby fzli do Gálileey RejPos 108v; Pan twoy á zbáwiciel twoy z martwich wfiał [...] ktory fię miánuie być braciífzkiem twoim RejPos 112; wczynił nas s fynow przekłętych wdzięcznymi fyny Bogu Oycu fwemu/ á braciífzki fobie. RejPos 142v, 3v, 7v, 19, 22, 29 (43); RejZwierc 69, 130v; WujJud 18, 215v; Bogday tácy Krolowie bywáli braciífzku. PaprPan Dd4, L4v; Dayćiefz pokoy braciífzkowie Tego rozboyniká mowie. MWilkHist F, I2, L2; ReszList 177; ArtKanc N17v; Budny [...] potępił/ nie tylko Brzefkie tłumáczce/ y Czechowicá braciífzka fwego/ ále y Kálwina y Kemniciego WujNT przedm 11, przedm 7; [jeśli przedawanych rzeczy] Zácierafz złe przymoty/ y ták ludźi zwodziłf Iużeś Ryśiem/ braciífzku KlonWor 67.

Wyrażenia: »krześcijański braciszek« (2): O moy miły á krześciánfki braciífzku LubPs A4v; RejPos 314.

»wierny braciszek, braciszek wierny« (1 : 1): Kiedy vřrzá przy Pánu braciífzka wiernego RejWiz 186v; RejPos 345v.

Wyrażenie wykrzyknikowe: »moy (miły, drogi) braciszku« [szyk zmienny] (52): OpecŻyw 152v; Ciefzże fię tedy namilfzy braciífzku w kázhdey twey trudnoći á niebefpieczeńftwie/ Pánem LubPs A5, A4v; Rzekł Solon/ moy braciífzku częfciey ia to widam/ Bo fnadź pilnieyfzy tego á niżli ty bywam. RejWiz 170v, 36v, 51v, 144v, 164, 179; wiedzcie moi mili braciífzkowie/ iż w oftháteczne dni przydą ná fwiát nágráwáczce prawdy RejAp 84; A moi mili braciífzkowie/ wiele was tu mnie ftrzeże GórnDworz S7v [idem WerGość 249]; Nie fráfuycie fię nic namileyfzy braciífzkowie RejPos 51; ZDa mi fię żeś zrozumiał moy Braciífzku miły RejPos 156v; wiedzcie moi mili braciífzkowie iż wfzyfcy

muśimy ftanáć przed ftolicą Páná náfzego. *RejPos* 232v, 23, 32v, 47v, 53v, 61 (37); Nie przywodź mie do wftytu moy bráćífzku miły *PaprPan* Cc 3v; *WerGość* 261, 248, 249; Bráćífzku drogi/ z dawna poćiecho czekána *SkorWinsz* A3v.

Szeregi: »braciszek a bliźni«: Ízukay bráćífzká fwego drugiego á bliźniego fwego *RejPos* 276.

»braciszek a miłośnik«: ktore [*Pan*] zwał záfwdy bráćífzki fwemi á miłośniki fwemi *RejPos* 7v.

»braciszek, (a wierny) krześcijański człowiek« (2): A ták moy miły bráćífzku á káfdy wierny Krześciáńfki człowiecze *RejPos* 277v, 184v.

»braciszek a powinowaty«: A ktemu iz iefzcze wiem/ iz ieft bráćífzek moy á powinowáty moy *RejPos* 109v, 120.

»braciszek a przyjaciel«: Slifzelichmy [...] iáko hoynemi dáry [...] raczy obdárowác á páfowác tho wierne Rycerftwo fwoie/ á thy wdzyęczne bráćífzki á przyjaciele fwoie *RejPos* 263v.

»pan a braciszek; braciszek (pan) a dobrodziej« (2 : 2): poki ten Pan á then dobrothliwy bráćífzek náfz iefzcze fie był nie zyáwił. *RejPos* 109v; ále cie będzye fáfdził bráćífzek twoy/ Pán á dobrodziej twoy *RejPos* 262, 20, 110.

2. *Mnich, zakonnik* (7) : *BielKron* 183, 378v; tákżeby mieli y drudzy Bráćífzkowie przykáfadni tę ípráfę v fiebie w Kláfztorzech záchowác *BielSpr* c, c, 72v.

Wyrażenie: »braciszek klasztorny, zakonny« (2): przeto tam było záfóżono kláfztor fwiętego Ianá/ áby bráćífzkowie kláfztorni bronili portu *BielKron* 27; *BielSpr* b4v.

Cf **BRACISZEŃKO, BRATEK**